

21994A0827(01)

L 223/24

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

27.8.1994

UMOWA O WSPÓŁPRACY
między Wspólnotą Europejską a Republiką Indii w sprawie partnerstwa i rozwoju

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

z jednej strony,

RZĄD INDII,

z drugiej strony,

UWZGLĘDNIAJĄC doskonałe stosunki i tradycyjne więzi przyjaźni między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, zwanymi dalej „Wspólnotą”, a Republiką Indii, zwaną dalej „Indiami”;

UZNAJĄC wagę umocnienia tych więzi i pogłębienie partnerstwa między Wspólnotą a Indiami;

UWZGLĘDNIAJĄC podwaliny ścisłej współpracy między Indiami a Wspólnotą ustanowione pierwszą Umową między Indiami i Wspólnotą podpisaną dnia 17 grudnia 1973 roku i rozszerzoną później Umową o współpracy handlowej i gospodarczej podpisaną dnia 23 czerwca 1981 roku;

ZWRACAJĄC z zadowoleniem uwagę na osiągnięcia wynikające z tych umów;

POTWIERDZAJĄC wagę jaką przywiązują do zasad Karty Narodów Zjednoczonych i poszanowania demokratycznych zasad i praw człowieka;

ZAINSPIROWANI wspólną wolą umocnienia, pogłębienia i różnicowania wzajemnych stosunków w obszarach wspólnego zainteresowania w oparciu o zasady równości, niedyskryminacji i wzajemnych korzyści;

UZNAJĄC pozytywne skutki procesu reform gospodarczych zmierzających do modernizacji przedsięwzięć gospodarczych w Indiach w celu pogłębienia stosunków handlowych i gospodarczych między Indiami a Wspólnotą;

PRAGNĄC stworzyć korzystne warunki dla istotnego rozwoju i zróżnicowania handlu i przemysłu między Wspólnotą a Indiami, w ramach bardziej dynamicznych stosunków których pragną zarówno Indie jak i Wspólnota, a które znajdują się później w ich wspólnym interesie i zgodnie z ich potrzebami rozwoju, przepływu inwestycji, współpracy handlowej i gospodarczej w dziedzinach obopólnego zainteresowania, łącznie z nauką i technologią, oraz wspieraniem współpracy kulturalnej;

UWZGLĘDNIAJĄC potrzebę wsparcia wysiłków Indii mających na celu rozwój gospodarczy, w szczególności poprawę warunków życia ludzi ubogich;

UWZGLĘDNIAJĄC uwagę znaczenie jakie Wspólnota i Indie przywiązują do ochrony środowiska naturalnego na poziomie globalnym i lokalnym oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych a także uznając związek między środowiskiem naturalnym a rozwojem;

UWZGLĘDNIAJĄC ich członkostwo w Układzie ogólnym w sprawie taryf celnych i handlu (GATT), wagę jego zasad oraz potrzebę podtrzymania i umocnienia reguł zachęcających do wolnego i swobodnego handlu w sposób stały, przejrzysty i niedyskryminacyjny;

WIERZĄC, że stosunki między nimi rozwinęły się poza zakres Umowy zawartej w 1981 roku;

POSTANOWILI, jako Umawiające się Strony zawrzeć niniejszą Umowę i w tym celu powołali jako swych pełnomocników:

RADA UNII EUROPEJSKIEJ:

Willy CLAES,
Ministra Stosunków Zewnętrznych Królestwa Belgii,
Urzędującego Przewodniczącego Rady Unii Europejskiej,

Manuel MARIN,
Członka Komisji Wspólnot Europejskich,

RZĄD INDII:

Pranab MUKHERJEE,
Ministra Handlu,

KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za należyte i sporządzone we właściwej formie,

UZGODNILI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Podstawy i cele

1. Poszanowanie praw człowieka i zasad demokratycznych jest podstawą współpracy między Umawiającymi się Stronami i postanowień niniejszej Umowy, oraz stanowi jej istotny element.

2. Głównym celem niniejszej umowy jest pogłębienie i rozwój, na drodze dialogu i partnerstwa, różnych aspektów współpracy między Umawiającymi się Stronami w celu osiągnięcia bliższych, odnowionych stosunków.

Współpraca Stron będzie się koncentrować w szczególności na:

- dalszym rozwoju i zróżnicowaniu handlu i inwestycji leżących we wzajemnym interesie Stron, z odpowiednim uwzględnieniem ich sytuacji gospodarczej;
- ułatwieniu lepszemu wzajemnemu zrozumieniu i wzmocnieniu więzi między tymi dwoma regionami w odniesieniu do spraw technicznych, gospodarczych i kulturalnych;
- wzmocnieniu potencjału gospodarczego Indii tak, aby mogły bardziej skutecznie współdziałać ze Wspólnotą;
- przyspieszeniu tempa rozwoju gospodarczego Indii, wsparciu ich wysiłków we wzmacnianiu potencjału gospodarczego, poprzez dostarczenie przez Wspólnotę zasobów i pomocy technicznej w ramach jej polityki i ustawodawstwa, w szczególności w celu poprawy warunków życia uboższych warstw ludności;
- rozwinięciu we wspólnym interesie Stron istniejących i nowych form współpracy gospodarczej skierowanych na wspieranie i ułatwianie wymiany i powiązań między ich

środowiskami gospodarczymi, z uwzględnieniem realizacji reform gospodarczych Indii oraz możliwości stworzenia odpowiedniego środowiska dla inwestycji;

- wspieraniu ochrony środowiska naturalnego i zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi.

3. Umawiające się Strony potwierdzają w świetle celów niniejszej Umowy wagę wzajemnych konsultacji w sprawach zagadnień międzynarodowych, gospodarczych i handlowych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Artykuł 2

Klauzula najwyższego uprzywilejowania

Wspólnota i Indie w swoich stosunkach handlowych przyznają sobie wzajemnie klauzulę najwyższego uprzywilejowania zgodnie z postanowieniami Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu (GATT).

Artykuł 3

Handel i współpraca handlowa

1. W celu dynamicznego i komplementarnego wzmocnienia nowych stosunków, przynoszących wzajemne korzyści, Umawiające się Strony zobowiązują się rozwijać i zróżnicować ich wymianę handlową oraz poprawić dostęp do rynku w najwyższym możliwym stopniu, w sposób zgodny z ich sytuacją gospodarczą.

2. Umawiające się Strony są zobowiązane do działania mającego na celu poprawę wzajemnych warunków dostępu ich produktów do rynków drugiej Strony. W tym celu, przyznają sobie wzajemnie najwyższy stopień liberalizacji w przywozie i wywozie, jaki zwykle stosują wobec państw trzecich i postanawiają zbadać sposoby i środki zniesienia przeszkód w handlu między nimi, głównie barier pozataryfowych, uwzględniając prace wykonane już w związku z tym przez organizacje międzynarodowe.

3. Umawiające się Strony postanawiają wspierać wymianę informacji o wzajemnie korzystnych możliwościach rynkowych i prowadzić konstruktywnie konsultacje w sprawach środków taryfowych i pozataryfowych, usług, zdrowia, bezpieczeństwa lub ochrony środowiska, oraz wymogów technicznych.

4. Umawiające się Strony postanawiają poprawić współpracę w sprawach celnych między odpowiednimi władzami, szczególnie w zakresie kształcenia zawodowego, uproszczenia i harmonizacji procedur celnych oraz zapobiegania, ścigania i powstrzymania naruszeń przepisów celnych.

5. Umawiające się Strony zobowiązują się również wziąć pod rozwagę, każda zgodnie ze swoim ustawodawstwem zwolnienie z należności celnych, podatku i innych opłat, towarów dopuszczonych czasowo na ich terytoriach w celu powtórnego wywozu bez przetwarzania lub towarów ponownie wwiezionych na ich terytorium po takim przetworzeniu w państwie drugiej Umawiającej się Strony, które nie jest wystarczające do celów traktowania tych towarów jako pochodzących z terytorium tej Umawiającej się Strony.

6.1. Umawiające się Strony postanawiają konsultować się wzajemnie w przypadku jakiegokolwiek sporu, który mógłby powstać w związku z handlem. Jeżeli Wspólnota lub Indie zwrócą się z wnioskiem o takie konsultacje, odbędą się one możliwie najszybciej. Umawiająca się Strona, która zwraca się z takim wnioskiem dostarczy drugiej Stronie wszelkie informacje konieczne do szczegółowego zbadania sytuacji. W trakcie konsultacji będą podejmowane wysiłki w celu jak najszybszego rozwiązania tych sporów.

6.2. W odniesieniu do śledztw w sprawach antydumpingowych lub subsydiowania, każda z Umawiających się Stron zgadza się zbadać dokumenty przedłożone przez drugą Umawiającą się Stronę i poinformować zainteresowane strony o istotnych faktach i względach, w oparciu o które wydana zostanie decyzja. Zanim ostatecznie zostaną nałożone cła antydumpingowe i wyrównawcze należności celne, Umawiające się Strony dołożą wszelkich starań, aby doprowadzić do konstruktywnego rozwiązania problemu.

6.3. Ustępy 6.1. i 6.2. pozostają bez uszczerbku dla praw i obowiązków Umawiających się Stron wynikających z GATT, które w przypadku jakichkolwiek niezgodności pozostają nadrzędne.

Artykuł 4

Współpraca gospodarcza

1. Umawiające się Strony zobowiązują się, w ich wspólnym interesie i zgodnie z ich odpowiednimi politykami i celami, sprzyjać współpracy gospodarczej w możliwie najszerszym zakresie w celu przyczynienia się do ekspansji ich gospodarek oraz potrzeb rozwojowych.

2. Umawiające się Strony postanawiają, że współpraca gospodarcza będzie obejmować trzy rozległe obszary działania:

- a) poprawę otoczenia gospodarczego w Indiach poprzez ułatwienie dostępu do wspólnotowego know-how i technologii;
- b) ułatwianie kontaktów między podmiotami gospodarczymi i inne środki zmierzające do wspierania wymiany handlowej i inwestycji;

c) wzmacnianie wzajemnego zrozumienia odpowiednio ich środowiska gospodarczego, społecznego i kulturalnego jako podstaw do skutecznej współpracy.

3. W zakresie opisanych powyżej rozległych obszarów, cele obejmują w szczególności:

- poprawę otoczenia gospodarczego i klimatu przedsiębiorczości,
- współpracę w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego i zasobów naturalnych,
- współpracę w dziedzinie energetyki i efektywności energetycznej,
- współpracę w dziedzinie telekomunikacji, technologii informacyjnych oraz spraw z nimi związanych,
- współpracę we wszystkich aspektach normalizacji przemysłowej i własności intelektualnej,
- zachęcanie do transferu technologii w innych sektorach z obopólną korzyścią,
- wymianę informacji w sprawach pieniężnych i środowiska makroekonomicznego,
- wzmocnienie i różnicowanie więzi gospodarczych między Stronami,
- zachęcanie do dwustronnego przepływu handlu i inwestycji między Wspólnotą i Indiami,
- aktywowanie współpracy przemysłowej łącznie z sektorem rolno – przemysłowym,
- wspieranie współpracy w celu rozwoju rolnictwa, rybołówstwa, górnictwa, transportu i komunikacji, zdrowia, bankowości i ubezpieczeń, turystyki i innych usług,
- zachęcanie do ściślejszej współpracy między sektorami prywatnymi obu regionów,
- wspieranie współpracy w zakresie ekologii przemysłowej i miejskiej,
- wspieranie pomocy dla przedsiębiorstw poprzez promocję handlu i rozwój rynku,
- wspieranie rozwoju naukowego i technologicznego,
- wspieranie kształcenia i specjalistycznych programów kształcenia,
- współpracę w dziedzinach informacji i kultury.

Współpraca w kilku wyżej wymienionych sektorach została bardziej szczegółowo określona w artykułach 5–15.

4. Umawiające się Strony uznają w szczególności następujące środki dla osiągnięcia tych celów:

- wymiana informacji i pomysłów,
- przygotowanie badań,
- udzielanie pomocy technicznej,
- programy kształcenia,

- ustanowienie więzi między ośrodkami badawczymi i ośrodkami kształcenia, wyspecjalizowanymi agencjami i organizacjami gospodarczymi,
- promocja inwestycji i wspólnych przedsięwzięć,
- instytucjonalny rozwój publicznych i prywatnych agencji i jednostek administracyjnych,
- wzajemny dostęp do istniejących baz danych i tworzenie nowych baz,
- warsztaty i seminaria,
- wymiany ekspertów.

5. Umawiające się Strony ustalą wspólnie i z obopólną korzyścią obszary i priorytety, które mają być objęte konkretnymi działaniami współpracy gospodarczej, zgodnie z ich celami długoterminowymi. Mając na uwadze znaczenie długoterminowego pogłębiania współpracy między Wspólnotą a Indiami, żadna dziedzina nie będzie z góry wyłączona z zakresu współpracy gospodarczej.

Artykuł 5

Przemysł i usługi

1. Umawiające się Strony:
  - a) określą sektory przemysłu, na których koncentruje się współpraca i środki wspierania współpracy gospodarczej ze szczególnym naciskiem na technologie;
  - b) wspierają ekspansję i zróżnicowanie bazy produkcyjnej Indii w sektorach przemysłowym i usług, włącznie z modernizacją i reformą sektora publicznego, ukierunkowując współpracę w szczególności na działania wobec małych i średnich przedsiębiorstw i podejmując kroki w celu ułatwienia im dostępu do źródeł kapitału, rynków i technologii poprzez szczególne wsparcie handlu między Umawiającymi się Stronami w takim samym stopniu jak na rynkach państw trzecich.
2. Umawiające się Strony ułatwiają, w ramach odpowiednich istniejących zasad, dostęp do osiągalnych informacji i udogodnień kapitałowych w celu zachęcenia do tworzenia projektów i działań promujących współpracę między przedsięwzięciami, takimi jak wspólne przedsiębiorstwa, podwykonawstwo, przepływ technologii, licencji, wykorzystywanie badań i franszyz.

Artykuł 6

Sektor prywatny

Umawiające się Strony postanawiają wspierać zaangażowanie sektora prywatnego w ich programy współpracy w celu wzmocnienia między nimi współpracy gospodarczej i przemysłowej.

Umawiające się Strony podejmą środki w celu:

- a) zachęcenia sektorów prywatnych z obu regionów geograficznych do znalezienia skutecznych sposobów wspólnych konsultacji, których wyniki mogłyby następnie zostać przekazane Wspólnej Komisji, określonej w artykule 22 niniejszej Umowy, w celu podjęcia dalszych wymaganych działań następczych;
- b) zaangażowania sektorów prywatnych Umawiających się Stron w działania wypracowane w ramach niniejszej Umowy.

Artykuł 7

Energia

Umawiające się Strony uznają wagę sektora energetycznego dla rozwoju gospodarczego i społecznego i zobowiązują się wzmocnić współpracę odnoszącą się w szczególności do wytwarzania, oszczędzania i wydajnego wykorzystania energii. Taka ulepszona współpraca będzie obejmować planowanie dotyczące energii, energii niekonwencjonalnej włącznie z energią słoneczną i rozważenie jej wpływu na środowisko.

Artykuł 8

Telekomunikacja, elektronika, oraz technologie informacyjne i satelitarne

Umawiające się Strony uznają wagę współpracy w dziedzinach telekomunikacji, elektroniki, i technologii informacyjnych, które przyczyniają się do szybszego rozwoju gospodarczego i handlu. Taka współpraca może obejmować:

- a) normalizację, badania i certyfikację;
- b) telekomunikację naziemną i satelitarną;
- c) elektronikę i mikroelektronikę;
- d) informację i automatykę;
- e) telewizję o wysokiej rozdzielczości;
- f) badania i rozwój w dziedzinach nowych technologii i telekomunikacji;
- g) promocję inwestycji i wspólnych inwestycji.

Artykuł 9

Normy

Bez uszczerbku dla ich zobowiązań międzynarodowych, w zakresie ich obowiązków i zgodnie z ich ustawodawstwem, Umawiające się Strony podejmą kroki w celu zmniejszenia różnic w odniesieniu do metrologii, normalizacji i certyfikacji poprzez wspieranie wykorzystywania zgodnych systemów norm i certyfikacji. W tym celu Umawiające się Strony zachęcają w szczególności do:

- ustanawiania więzi między ekspertami w celu ułatwienia wymiany informacji i badań w dziedzinie metrologii, norm, oraz kontroli jakości, promocji i certyfikacji,
- wspierania wzajemnej wymiany i kontaktów między organami i instytucjami specjalizującymi się w tych dziedzinach obejmujących konsultacje w celu upewnienia się, że normy nie stanowią bariery w handlu,
- wspierania środków mających na celu osiągnięcie wzajemnego uznawania systemów certyfikacji jakości,
- rozwijania pomocy technicznej związanej z metrologią, normami i certyfikacją, oraz związanej z programami promocji jakości,
- udzielania pomocy technicznej w celu rozwoju instytucjonalnego i odnawiania organizacji zajmujących się normami i certyfikacją jakości a także w celu ustanowienia w Indiach narodowego systemu akredytacji dla oceny zgodności.

Artykuł 10

Własność intelektualna

Umawiające się Strony zobowiązują się zapewnić, w granicach określonych ich przepisami ustawowymi, wykonawczymi oraz politykami, udzielenie odpowiedniej i skutecznej ochrony praw własności intelektualnej, włącznie z patentami, znakami towarowymi lub usługowymi, prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, oznaczeniami geograficznymi (łącznie ze znakami pochodzenia), projektami przemysłowymi, topografią i układami scalonymi, wzmacniając tę ochronę tam, gdzie jest to pożądane. Zobowiązują się one również, tam gdzie to możliwe, ułatwić dostęp do baz danych organizacjom własności intelektualnej.

Artykuł 11

Inwestycje

1. Umawiające się Strony zachęcają się wzajemnie do zwiększenia obopólnie korzystnych inwestycji przez tworzenie klimatu sprzyjającego inwestycjom prywatnym, łącznie z poprawą warunków dla przepływu kapitału i wymiany informacji dotyczących możliwości inwestycyjnych.
2. Uwzględniając pracę wykonaną w tym zakresie na odpowiednich forach międzynarodowych, i uznając w szczególności niedawne podpisanie przez Indie konwencji o ustanowieniu Wielostronnej Agencji Gwarancji Inwestycji (WAGI), Umawiające się Strony postanawiają wspierać promocję i ochronę inwestycji między Państwami Członkowskimi Wspólnoty a Indiami w oparciu o zasady niedyskryminacji i wzajemności.
3. Umawiające się Strony zobowiązują się wspierać współpracę między ich odpowiednimi instytucjami finansowymi.

Artykuł 12

Rolnictwo i rybołówstwo

Umawiające się Strony postanawiają wspierać współpracę w dziedzinie rolnictwa i rybołówstwa, włącznie z ogrodnictwem i przetwórstwem spożywczym. W tym celu, zobowiązują się zbadać:

- a) możliwości zwiększenia handlu produktami rolnymi i rybołówstwa;
- b) zdrowie, zdrowie roślin i zwierząt, środki ochrony środowiska i wszelkie przeszkody w handlu, które mogłyby stanowić zagrożenie;
- c) związki między rolnictwem i wiejskim środowiskiem naturalnym;
- d) badania naukowe w zakresie rolnictwa i rybołówstwa.

Artykuł 13

Turystyka

Umawiające się Strony postanawiają przyczynić się do współpracy w dziedzinie turystyki, przez szczególne środki, obejmujące:

- a) wzajemną wymianę informacji i przeprowadzenie badań;
- b) programy kształcenia;
- c) promocję inwestycji i wspólnych przedsięwzięć.

Artykuł 14

Nauka i technologia

1. Umawiające się Strony, zgodnie z ich wzajemnymi interesami i celami ich strategii rozwoju w tej dziedzinie, będą wspierać współpracę naukową i technologiczną obejmującą także dziedziny wysoko zaawansowane takie jak. nauki przyrodnicze, biotechnologia, nauki o nowych materiałach, nauki o ziemi i morzu, w celu:

- a) sprzyjania transferowi know - how i pobudzania nowości;
- b) upowszechniania informacji i ekspertyz w nauce i technologii;
- c) tworzenia możliwości dla przyszłej współpracy gospodarczej, przemysłowej i handlowej.

Cele te będą realizowane przez:

- a) wspólne projekty badawcze między ośrodkami badawczymi Stron i innymi właściwymi instytucjami;
- b) wymianę i kontraktowanie naukowców i personelu badawczego, w szczególności przez popieranie ustanawiania stałych więzi między społecznościami naukowymi i technicznymi Stron;
- c) wymianę informacji naukowych.

2. Umawiające się Strony zobowiązują się ustanowić właściwe procedury w celu ułatwienia w najwyższym możliwym stopniu uczestnictwa ich naukowców i ośrodków badawczych we wspomnianej wyżej współpracy.

Artykuł 15

Informacja i kultura

Umawiające się Strony będą współpracować w dziedzinach informacji i kultury, zarówno w celu poprawy wzajemnego zrozumienia, jak i dla umocnienia więzi kulturalnych między dwoma regionami. Taka współpraca może obejmować:

- a) wymianę informacji w sprawach dotyczących kultury;
- b) badania wstępne i pomoc techniczną w zachowaniu dziedzictwa kulturowego;
- c) współpracę w dziedzinie mediów i dokumentacji audio - wizualnej;
- d) organizowanie imprez kulturalnych i wymian.

Artykuł 16

Współpraca na rzecz rozwoju

1. Wspólnota uznaje potrzebę pomocy rozwojowej dla Indii i jest gotowa wzmocnić współpracę i pogłębić jej skuteczność w celu przyczynienia się do wysiłków Indii dla osiągnięcia stałego rozwoju gospodarczego i postępu społecznego jej narodu przez konkretne projekty i programy. Wsparcie Wspólnoty będzie zgodne z polityką Wspólnoty, ustawodawstwem i ograniczeniami w zakresie środków finansowych dostępnych na cele współpracy oraz będzie zgodne z opracowaną strategią rozwoju.

2. Projekty i programy będą skierowane do uboższych grup ludności. Zostanie zwrócona szczególna uwaga na rozwój obszarów wiejskich z udziałem grup docelowych oraz, gdzie stosowne, zaangażowanie wykwalifikowanych organizacji pozarządowych. Współpraca w tym obszarze będzie również obejmować promocję zatrudnienia w małych miasteczkach i rolę kobiet w rozwoju, przy właściwym położeniu nacisku na ich wykształcenie i dobrobyt rodziny.

3. Zdrowie publiczne, szczególnie w formie podstawowej opieki zdrowotnej, łącznie z kontrolą zarówno chorób zakaźnych, jak i niezakaźnych, zostanie również objęte współpracą. Celem będzie podniesienie jakości opieki zdrowotnej w Indiach w odniesieniu do najbardziej upośledzonych grup ludności zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich.

4. Współpraca będzie koncentrować się na wzajemnie uzgodnionych priorytetach i przeprowadzanych projektach i programach skuteczności, trwałości i poszanowania dla środowiska naturalnego.

Artykuł 17

Środowisko naturalne

1. Umawiające się Strony uznają potrzebę uwzględnienia ochrony środowiska naturalnego, jako integralnej części współpracy gospodarczej i współpracy na rzecz rozwoju. Co więcej, podkreślają one wagę zagadnień związanych z ochroną środowiska i swoją wolę ustanowienia współpracy w zakresie ochrony i poprawy środowiska naturalnego ze szczególnym naciskiem na wodę, glebę i zanieczyszczenie powietrza, erozję, wycinanie lasów i zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi, uwzględniając pracę wykonaną na forach międzynarodowych.

Szczególna uwaga zostanie zwrócona na:

- a) stałe zarządzanie ekosystemami lasów;
- b) ochrona i zachowanie naturalnych lasów;
- c) wzmocnienie instytutów leśnictwa;
- d) znalezienie praktycznych rozwiązań problemów energii w obszarach wiejskich;
- e) zapobieganie zanieczyszczeniom przemysłowym;
- f) ochronę środowiska miejskiego.

2. Współpraca w tym obszarze będzie koncentrować się na:

- a) wzmocnieniu i ulepszeniu instytucji mających na celu ochronę środowiska naturalnego;
- b) rozwoju ustawodawstwa i uaktualnianiu norm;
- c) badaniach naukowych, kształceniu i informacji;
- d) wykonywaniu badań i programów pilotażowych oraz dostarczaniu pomocy technicznej.

Artykuł 18

Rozwój zarządzania zasobami ludzkimi

Umawiające się Strony uznają wagę rozwoju zarządzania zasobami ludzkimi w poprawie rozwoju gospodarczego i warunków życia grup ludności znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. Postanawiają one, że rozwój zarządzania zasobami ludzkimi powinien stanowić integralną część współpracy, zarówno gospodarczej, jak i współpracy na rzecz rozwoju.

W ich wspólnym interesie, Strony zwracają szczególną uwagę na promocję współpracy między Wspólnotą i instytucjami szkolnictwa wyższego i kształcenia w Indiach.

Artykuł 19

Kontrola nadużywania narkotyków

1. Umawiające się Strony potwierdzają swoje postanowienie, w zgodności z ich odpowiednimi kompetencjami, zwiększenia skuteczności polityk i środków przeciwdziałania dostarczaniu i dystrybucji narkotyków i substancji psychotropowych, a także zapobiegania i zmniejszenia nadużywania narkotyków, uwzględniając pracę wykonaną w tym zakresie przez organy międzynarodowe.

2. Współpraca Stron obejmuje:

- a) kształcenie, edukację, promocję zdrowia i rehabilitację osób uzależnionych, włącznie z projektami ponownej integracji osób uzależnionych w środowisku społecznym i środowisku pracy;
- b) środki zachęcania do podejmowania alternatywnych rozwiązań gospodarczych;
- c) pomoc techniczną, finansową i administracyjną w monitorowaniu prekursorów handlu, zapobieganie, leczenie i zmniejszenie nadużywania narkotyków;
- d) wymianę wszelkich istotnych informacji, łącznie z odnoszącymi się do prania brudnych pieniędzy.

Artykuł 20

Współpraca południe-południe i współpraca regionalna

Umawiające się Strony uznają ich wspólny interes w popieraniu stosunków gospodarczych i handlowych z innymi krajami rozwijającymi się w ramach koncepcji współpracy regionalnej i współpracy południe - południe.

Artykuł 21

Środki na podejmowanie współpracy

Umawiające się Strony, w celu ułatwienia osiągnięcia celów wymienionych w niniejszej Umowie szczególnie dotyczących współpracy gospodarczej udostępnią fundusze w granicach własnych dostępnych środków finansowych i w ramach swoich odpowiednich procedur i instrumentów.

W odniesieniu do pomocy na cele rozwojowe, w ramach ich programu na rzecz rozwoju krajów Azji i Ameryki Łacińskiej (ALA), Wspólnota będzie wspierać programy rozwojowe Indii, poprzez bezpośrednie transfery wynikające z umów, jak również za pośrednictwem instytucjonalnych i innych źródeł finansowania zgodnie z zasadami i praktyką tych instytucji wspólnotowych.

Artykuł 22

Wspólna Komisja

1. Umawiające się Strony postanawiają utrzymać Wspólną Komisję utworzoną na mocy artykułu 10 Umowy o współpracy handlowej i gospodarczej zawartej w 1981 roku.
2. Wspólna Komisja w szczególności jest zobowiązana do:
  - a) zapewnienia sprawnego funkcjonowania i realizacji Umowy;
  - b) udzielania odpowiednich zaleceń dla wsparcia celów Umowy;
  - c) ustanawiania priorytetów w odniesieniu do celów Umowy;
  - d) badania sposobów i środków pogłębienia partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju w obszarach objętych Umową.

Wspólna Komisja składa się z przedstawicieli obu stron odpowiednio wysokiego szczebla. Wspólna Komisja spotyka się każdego roku, na przemian w Brukseli i New Delhi, w terminie ustalonym w drodze wzajemnego porozumienia. Posiedzenia nadzwyczajne mogą być zwoływane w drodze porozumienia między Umawiającymi się Stronami.

Wspólna Komisja może utworzyć specjalistyczne podgrupy w celu wspierania wykonywania swoich zadań oraz koordynowania tworzenia oraz realizacji projektów i programów w ramach Umowy.

Porządek obrad podczas posiedzeń Wspólnej Komisji jest ustalany na drodze porozumienia między Umawiającymi się Stronami.

Umawiające się Strony postanawiają, że do zadań Wspólnej Komisji będzie również należeć zapewnienie sprawnego

funkcjonowania wszelkich porozumień sektorowych, które są lub mogą być zawarte między Wspólnotą a Indiami.

Artykuł 23

Procedura konsultacyjna

Umawiające się Strony przeprowadzają przyjazne konsultacje w dziedzinach objętych Umową w przypadku powstania jakichkolwiek problemów w trakcie przerwy między posiedzeniami Wspólnej Komisji. Rozwiązywaniem problemów w takich przypadkach będą zajmować się specjalistyczne podgrupy zgodnie ze swoimi obowiązkami, lub będą one przedmiotem konsultacji *ad hoc*.

Artykuł 24

Możliwość rozszerzenia w przyszłości

1. Umawiające się Strony mogą, za obopólną zgodą, rozszerzyć niniejszą Umowę w celu pogłębienia poziomu współpracy i uzupełnienia jej w drodze porozumień w zakresie poszczególnych sektorów lub działań.
2. W ramach niniejszej Umowy, każda z Umawiających się Stron może przedłożyć propozycje dotyczące poszerzenia zakresu współpracy, uwzględniając doświadczenie nabyte w trakcie stosowania niniejszej Umowy.

Artykuł 25

Inne umowy

Bez uszczerbku dla postanowień Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie, niniejsza Umowa i działania podjęte w jej ramach, nie wpływają w żadnym przypadku na zdolność Państw Członkowskich tych Wspólnot do podjęcia działań dwustronnych z Indiami w ramach współpracy gospodarczej lub do zawierania, gdy jest to właściwe, nowych umów o współpracy gospodarczej z Indiami.

Artykuł 26

Udogodnienia

W celu ułatwienia współpracy w ramach niniejszej Umowy, władze Indii przyznają urzędnikom oraz ekspertom Wspólnoty gwarancje i udogodnienia niezbędne do sprawowania ich funkcji. Szczegółowe postanowienia zostaną określone na drodze oddzielnej wymiany listów.

Artykuł 27

Terytorialny zakres stosowania

Niniejsza umowa ma zastosowanie z jednej strony, do terytoriów, do których stosuje się Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą i na warunkach ustanowionych w tym Traktacie oraz do terytorium Republiki Indii z drugiej.

*Artykuł 28***Załącznik**

Załącznik do niniejszej Umowy stanowi jej integralną część.

*Artykuł 29***Wejście w życie i odnowienie**

Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu, w którym Umawiające się Strony notyfikują się wzajemnie o zakończeniu niezbędnych w tym celu procedur. W chwili wejścia w życie zastępuje ona Umowy o współpracy podpisane dnia 17 grudnia 1973 roku i dnia 23 czerwca 1981 roku.

Niniejsza Umowa jest zawarta na okres pięciu lat. Będzie ona automatycznie corocznie odnawiana, chyba że jedna z Umawiających się Stron dokona jej wypowiedzenia na sześć miesięcy przed dniem jej wygaśnięcia.

*Artykuł 30***Teksty autentyczne**

Niniejsza Umowa została sporządzona w dwóch egzemplarzach w językach duńskim, niderlandzkim, angielskim, francuskim, niemieckim, greckim, włoskim, portugalskim i hiszpańskim oraz w języku hindi, każdy z tekstów jest jednakowo autentyczny.

En fe de lo cual, los plenipotenciarios abajo firmantes suscriben el presente Acuerdo

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne aftale

Zu Urkunde dessen haben die unterzeichneten Bevollmächtigten ihre Unterschriften unter dieses Abkommen gesetzt

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι υπογράφωντες πληρεξούσιοι έθεσαν την υπογραφή τους στην παρούσα συμφωνία

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed this Agreement

En foi de quoi, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leurs signatures au bas du présent accord

In fede di che, i plenipotenziari sottoscritti hanno apposto le proprie firme in calce al presente accordo

Ten blijke waarvan de ondergetekende gevolmachtigden hun handtekening onder deze Overeenkomst hebben gesteld

Em fé do que, os plenipotenciários abaixo assinados apuseram as suas assinaturas no final do presente acordo

साक्ष्य के तौर पर इस करार पर निम्नलिखित पूर्णाधिकारियों द्वारा हस्ताक्षर किये गए हैं।

Hecho en Bruselas, el veinte de diciembre de mil novecientos noventa y tres

Udfærdiget i Bruxelles den tyvende december nitten hundrede og treoghalvfems

Geschehen zu Brüssel am zwanzigsten Dezember neunzehnhundertdreiundneunzig

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι Δεκεμβρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα τρία

Done at Brussels on the twentieth day of December in the year one thousand nine hundred and ninety-three

Fait à Bruxelles, le vingt décembre mil neuf cent quatre-vingt-treize

Fatto a Bruxelles, addg venti dicembre millenovecentonovantatré

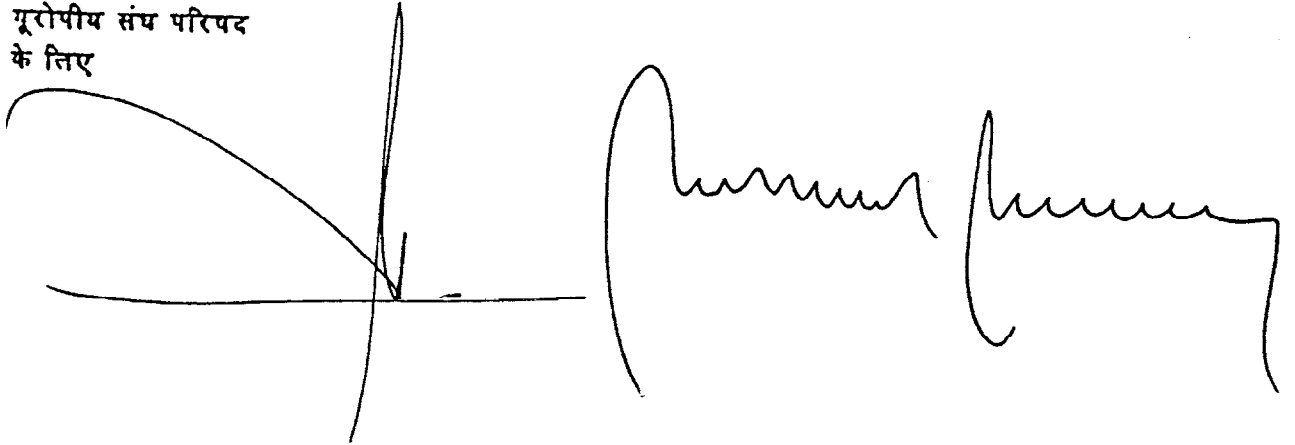
Gedaan te Brussel, de twintigste december negentienhonderd drieënnegentig

Feito em Bruxelas, em vinte de Dezembro de mil novecentos e noventa e três

**दिसंबर मासका बीसवाँ दिन, सात एक हजार नौ सौ और तिरानवे
को ब्रसेलसमें किये गये।**

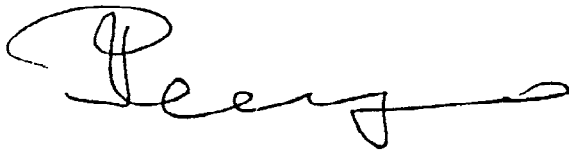
Por el Consejo de la Unión Europea
For Rådet for den Europæiske Union
Für den Rat der Europäischen Union
Για το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
For the Council of the European Union
Pour le Conseil de l'Union européenne
Per il Consiglio dell'Unione europea
Voor de Raad van de Europese Unie
Pelo Conselho da União Europeia

यूरोपीय संघ परिषद
के लिए

For el Gobierno de la India
For regeringen for Indien
Für die Regierung Indiens
Για την κυβέρνηση της Ινδίας
For the Government of India
Pour le gouvernement de l'Inde
Per il governo dell'India
Voor de Regering van India
Pelo Governo da Índia

कृते भारत सरकार

ZAŁĄCZNIK

Deklaracja Wspólnoty dotycząca dostosowania taryf

Wspólnota ponownie potwierdza swoją deklarację załączoną do Umowy o współpracy podpisanej w dniu 23 czerwca 1981 roku w sprawie Powszechnego Systemu Preferencji (PSP) autonomicznie wprowadzonego w życie przez Europejską Wspólnotę Gospodarczą w dniu 1 lipca 1971 roku na podstawie rezolucji 21 (II) drugiej Konferencji ONZ do spraw Handlu i Rozwoju, która odbyła się w 1968 roku.

Wspólnota zobowiązuje się również do zbadania propozycji lub spraw odnoszących się do zasad pochodzenia zgłoszonych przez Indie, które mają na celu umożliwienie Indiom jak najlepsze wykorzystanie możliwości oferowanych przez ten system.

Wspólnota zgadza się również na organizację w Indiach warsztatów dla publicznych i prywatnych użytkowników systemu w celu zapewnienia jego maksymalnego wykorzystania.

Deklaracje Wspólnoty i Indii

W trakcie negocjacji Umowy o współpracy między Wspólnotą Europejską i Republiką Indii w sprawie partnerstwa i rozwoju, Wspólnota zadeklarowała, że z zastrzeżeniem postanowień artykułu 25 Umowy, postanowienia Umowy zastępują postanowienia umów zawartych między Państwami Członkowskimi Wspólnoty i Indiami, w przypadku gdy te ostatnie są niezgodne lub identyczne z postanowieniami Umowy.

Dalej, Wspólnota potwierdziła swoją deklarację złożoną przy okazji zawarcia Umowy o współpracy podpisanej dnia 23 czerwca 1981 roku, iż:

- a) nie zamierza wycofać produktów z juty i włókna kokosowego, które obecnie są objęte zerową stawką celną w Powszechnym Systemie Preferencji, który został autonomicznie wprowadzony w życie przez Wspólnotę dnia 1 lipca 1971 roku w oparciu o rezolucję 21 (II) drugiej Konferencji ONZ do spraw Handlu i Rozwoju, która odbyła się w 1968 roku, i że nie zamierza wycofać ich z Powszechnego Systemu Preferencji w dającej się przewidzieć przyszłości;
- b) jest przygotowana na uwzględnienie w trakcie prób poprawienia systemu ogólnych preferencji, zainteresowania Indii rozszerzeniem i wzmocnieniem stosunków handlowych Indii ze Wspólnotą.

Indie przyjęły do wiadomości oświadczenia Wspólnoty.
